

Aplinkosaugos
koalicija

LR Vyriausybės kanceliarijai
LR Energetikos ministerijai

2025-03-07 Nr. ANVOK-256

Kopija:
LR Aplinkos ministerijai

DĖL VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANE NUMATYTO VEIKSMO NR. 9.1.7

Reaguodami į TAIS sistemoje derinti paskelbtą nutarimo „Dėl devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ projektą¹ (toliau – Plano projektas), teikiame pastabą dėl plane numatyto veiksmo Nr. 9.1.7., kuriuo numatoma „*Padidinti elektros skirstomojo tinklo atsparumą ir greitesnį elektros tiekimo atstatymą vartotojams: pakeisti 1500 km elektros oro linijų kabeliais po žeme miškingose vietovėse ir teisės aktuose įtvirtinus vidutinės įtampos elektros tinklų 20 metrų proskynos dydį - išvalyti 4000 km proskynų miškingose vietovėse*“.

Atkreipiamė dėmesį, kad Aplinkosaugos koalicija 2024 m. rugsėjo 11 d. raštu Nr. ANVOK-245 kreipėsi į LR Energetikos ministeriją išreiškdamą susirūpinimą dėl planuojamų elektros oro linijų proskynų platinimo ir prašė pateikti informaciją apie rengiamus teisės aktų projektus, įtraukti į rengimo procesą, taip pat informuoti, kai teisės aktai bus pateikti viešam svarstymui. Atsakymo į pateiktą užklausą negavome.

Iš viešai pateikiamos informacijos² matome rizikas, kad planuojant elektros skirstomojo tinklo atsparumo priemones **nuvertinami ekologiniai ir aplinkosauginiai interesai**. Pabrėžiame, kad nustatant teritorijas, kur oro linijos turi būti keičiamos kabeliais po žeme, be viešai išsakytų kriterijų privalo būti atsižvelgiama ir į ekologinius ir socialinius (ar miškas yra saugomoje teritorijoje, kokia jo gamtinė ir kultūrinė vertė, kaip tai įtakos šiltnamio dujų išmetimus ir pan.) kriterijus.

Plano projekto veiksmo Nr. 9.1.7. nustatytas tikslas „*Padidinti elektros skirstomojo tinklo atsparumą ir greitesnį elektros tiekimo atstatymą vartotojams*“ yra svarbus, tačiau nepritariame numatyti

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/aff9ad23f43e11ef9d99d2fe6e18f3b4>

² <https://enmin.lrv.lt/lt/naujienos/platesnes-proskynos-elektros-atsijungimu-skaiciu-sumazintu-keturiskart/>
<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/2502924/vyriausybes-planas-iki-20-metru-elektros-liniju-proskynos-bei-kabeliai-miskuose>

konkrečiai priemonei „*įtvirtinus vidutinės įtampos elektros tinklų 20 metrų proskynos dydį - išvalyti 4000 km proskynų miškingose vietovėse*“.

Ši konkreti priemonė su keliamais proskynų didinimo tikslais nebuvo tinkamai išdiskutuota iš aplinkosauginės perspektyvos. Mums iki šiol nėra pateikti duomenys, leidžiantys įvertinti šio naujai įvedamo teisinio reguliavimo poveikį aplinkai ir klimato kaitai, nors akivaizdu, kad toks poveikis bus. Nepristatyti būdai, kaip šis poveikis bus mažinamas ar kompensuojamas.

Siūlome Plano projekto veiksmo Nr. 9.1.7. nenustatyti naujo proskynos dydžio ir konkrečių proskynų valymo tikslų, kol nėra tinkamai įvertintas ir išviešintas planuojamų pakeitimų poveikis aplinkai.

Pakartotinai prašome įtraukti Aplinkosaugos koaliciją į teisės aktų, susijusių su elektros oro linijų proskynomis miškuose, rengimo ir derinimo procesus, kaip tą numato Teisėkūros pagrindų įstatymo str. 5¹.

Aplinkosaugos koalicijos pirmininkė

Lina Paškevičiūtė